

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА

Факультет філології

Кафедра української мови

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ЛІНГВІСТИЧНИЙ АНАЛІЗ ТЕКСТУ»

Рівень вищої освіти: другий (магістерський).

Освітня програма: Українська мова і література.

Спеціалізація: 035.01 Українська мова та література.

Спеціальність: 035. Філологія.

Галузь знань: 03. Гуманітарні науки.

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 9
від «16» квітня 2025 р.

м. Івано-Франківськ – 2025

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	«Лінгвістичний аналіз тексту»
Викладач (-і)	Голянич Марія Іванівна
Контактний телефонвикладача	(0342) 59-60-08
Е-mail викладача	maria.holianych@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	очний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pro/
Консультації	упродовж семестру за встановленим розкладом на кафедрі та з розрахунком відповідного часу
2. Анотація до навчальної дисципліни	
<p>Дисципліна «Лінгвістичний аналіз тексту» є однією з ключових для формування професійної компетенції майбутніх магістрів-філологів, оскільки зосереджує увагу на проблемі сприймання й декодування тексту. Курс розкриває основні поняття, що стосуються лінгвоаналізу, акцентує на етапах роботи над художнім текстом, на враховуванні його стильової належності, жанрової специфіки, літературно-художньої позиції автора, смислової організації й особливостей мовних засобів на різних рівнях мови.</p>	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
<p><u>Метою</u> викладання навчальної дисципліни «Лінгвістичний аналіз тексту» є формування у магістрів-філологів професійно зорієнтованих умінь і навичок, пов'язаних із аналізом тексту, зокрема осмисленням теоретичних питань, що розкривають онтологічні особливості тексту; ознайомлення студентів зі специфікою, прийомами і технікою лінгвістичного аналізу і на цій основі вироблення у них міцних практичних навичок аналізу мовних елементів усіх рівнів і тексту в цілому; мета курсу полягає і в тому, щоб на основі комплексного аналізу конкретних текстів виявити систему естетичних співфункцій усіх мовних одиниць і їх категорій, що беруть участь у створенні образів у певному тексті як дискурсі; ознайомити студентів із принципами аналізу художнього тексту, навчити їх ураховувати при аналізі тексту його стильову належність; жанрову специфіку, літературно-художню позицію автора; смислову організацію тексту й особливості мовних засобів на різних рівнях мови, що організують відповідний текст.</p> <p><u>Завдання (цілі):</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • навчити студентів уміти проникати в суть твору, виявляти в словесному тексті причини і фактори його ідейно-естетичного, виховного, емоційного впливу; • забезпечити вміння бачити й аналізувати реалізовані функційні можливості мовних одиниць різних рівнів на певних етапах сприймання твору (акустично-візуальному, уявно-поняттєвому, змістово-сюжетному, образно-естетичному); • виробити в студентів навички знаходити, виділяти кожний мовний рівень, сконденсований у тексті: графемний, фонетичний, морфемний, словотвірний, лексичний, фразеологічний, морфологічний, синтаксичний, стилістичний, метричний (якщо є), та використовувати набуті знання у практичній діяльності вчителя української мови та літератури, дослідника-філолога; • розвивати творче мислення студентів; • сформувати навички оперування фаховою термінологією у процесі лінгвістичного 	

- аналізу художнього тексту;
- частково або комплексно (з урахуванням усіх рівнів мови) аналізувати художні тексти — кращі зразки літератури, які вивчаються у шкільному курсі, а також цікаві за змістом і формою твори, що не входять до програми середньої школи.

4. Програмні компетентності та результати навчання

Інтегральна компетентність.

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми в галузі філології (лінгвістики, літературознавства, фольклористики) у процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає проведення досліджень та/або реалізацію відповідних інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

Загальні компетентності:

3. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.
5. Здатність працювати в команді та автономно.
7. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
11. Здатність проводити досліджень на високому рівні.
12. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

Фахові компетентності спеціальності:

3. Здатність професійно застосовувати поглиблені знання з обраної філологічної спеціалізації: мовознавства, літературознавства тощо; здатність вільно користуватися фаховою термінологією в обраній галузі філологічних досліджень.

5. Здатність самостійно досліджувати сучасні мовознавчі та літературознавчі проблеми в синхронічному і діахронічному аспектах.

7. Здатність ефективно й компетентно брати участь у різних формах наукової комунікації (конференції, круглі столи, дискусії, наукові публікації) в галузі філології.

8. Здатність ефективно використовувати набуті лінгвістичні та методичні знання у практиці викладання української мови та літератури.

9. Володіння методами та формами викладання української мови та літератури у вищій школі та знаннями в організації виховної діяльності в академгрупі; розуміння основних функцій та завдань педагогіки вищої школи та специфіки діяльності педагога у ВНЗ.

Програмні результати навчання:

3. Упевнено й коректно планувати, організовувати, здійснювати і презентувати результати своїх досліджень

13. Здійснювати науковий аналіз мовного й літературного матеріалу, інтерпретувати та структурувати його з урахуванням класичних і новітніх методологічних принципів, формулювати узагальнення на основі самостійно опрацьованих даних.

14. Дотримуватися правил академічної доброчесності.

15. Чітко й аргументовано пояснювати сутність філологічних проблем та розкривати власну думку стосовно них.

16. Обирати оптимальні дослідницькі підходи й методи для аналізу конкретного лінгвістичного чи літературного матеріалу.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни

Вид заняття	Загальна кількість годин
Лекції	12 год.
Практичні заняття	18 год.
Самостійна робота	60 год.

Ознаки навчальної дисципліни			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
Перший	035 Філологія	Перший	Вибірковий

Тематика навчальної дисципліни			
Тема	кількість год.		
	лекції	заняття	сам. роб.
Тема 1. Вступ. «Лінгвістичний аналіз тексту» як філологічна наука і навчальна дисципліна. Предмет і завдання курсу	2	2	10
Тема 2. Рівні лінгвістичного аналізу тексту	2	2	10
Тема 3. Основні засади трактування поняття «текст» у сучасній гуманітаристиці. Текст і дискурс	2	4	10
Тема 4. Основні категорії тексту	2	4	10
Тема 5. Принципи та прийоми лінгвістичного аналізу тексту (ЛАТ). Методика і техніка ЛАТ	2	2	10
Тема 6. Комунікативно-смілова структура тексту	2	4	10
ЗАГ.:	12	18	60

6. Система оцінювання навчальної дисципліни

Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	Система оцінювання курсу узгоджена з критеріями оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти в університеті. За вивчення дисципліни студенти отримують максимально 100 балів. Зокрема, за роботу на практичних заняттях – максимально 40 балів, за виконання самостійної роботи – 5 балів, за індивідуальне завдання – 5 балів, за залікову роботу – 50 балів.
Вимоги до письмових робіт	Письмова контрольна робота охоплює кілька питань, пов'язаних із аналізом тексту, у процесі розв'язання яких здобувачі освіти повинні ознайомитися зі специфікою, прийомами і технікою лінгвістичного аналізу, виробити навички лінгвоаналізу мовних елементів усіх рівнів і тексту загалом, навчитися виявляти систему естетичних співфункцій усіх мовних одиниць і категорій, що беруть участь в образотворенні.
Семінарські заняття	Вивчення і повторення теоретичних питань із опрацьованих тем курсу. Аналізування текстів, їх стильової належності, жанрової специфіки, смислової організації тексту та особливостей мовних засобів на різних рівнях. Вироблення навичок дослідження кожного мовного рівня, сконденсованого в тексті: графемного, фонетичного, словотвірного, лексичного, фразеологічного, морфологічного та ін.
Умови допуску до підсумкового контролю	Умовою допуску до підсумкового контролю є отримання позитивної оцінки зі всіх видів робіт (максимально 50 балів, мінімально 25 балів). На рейтингову оцінку впливає присутність здобувача на заняттях, активність на практичних заняттях, успішне написання контрольної роботи, вчасне і належне виконання самостійної та індивідуальної роботи, відсутність пропусків і запізнень на заняття.

Підсумковий контроль	Форма контролю: залік; форма здачі: письмова залікова робота – здійснення лінгвістичного аналізу тексту, виявлення в ньому прихованих смислів, розкриття онтологічних особливостей тексту (50 балів).
----------------------	--

7. Політика навчальної дисципліни

Письмові роботи. Письмові роботи виконують здобувачі освіти, які навчаються за загальним графіком, відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу...» (<http://surl.li/schrrt>), та індивідуальним графіком, відповідно до «Положення про порядок навчання здобувачів вищої освіти за індивідуальним графіком...» (<http://surl.li/rqxgbg>). Форму письмового виконання роботи втілено на практичних, індивідуальних заняттях, під час написання контрольної, самостійної роботи чи виконання індивідуального завдання.

Академічна доброчесність. У «Кодексі честі...» ЗВО встановлені загальні морально-етичні принципи та правила поведінки, яких мають дотримуватися всі учасники навчально-освітнього процесу. За цим документом представники університетської громади повинні дотримувати принципу академічної доброчесності та у всій своїй навчальній та викладацькій діяльності зобов'язані діяти порядно, доброчесно (<http://surl.li/ghdhbt>). За дотриманням членами університетської громади морально-етичних та правових норм цього Кодексу відповідає Комісія з питань етики та академічної доброчесності при університеті, яка за «Положення про комісію з питань етики та академічної доброчесності...» відстежує і регламентує поведінку здобувачів освіти в навчальному процесі (<http://surl.li/dhanuj>).

Відвідування занять. Урегульовано «Положенням про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу...» (<http://surl.li/schrrt>). У разі пропуску занять здобувачі освіти повинні відпрацювати їх індивідуально в письмовій чи усній формі, щоб виконати всі завдання вхідного, поточного, підсумкового контролю.

Неформальна освіта. Порядок здобуття неформальної освіти та визнання її результатів регламентує «Положення про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти, в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» (<http://surl.li/mgmnyr>). Для здобуття неформальної освіти здобувачам вищої освіти запропоновано використання платформ Coursera, Prometheus, Udemy, EdEra.

8. Рекомендована література

1. Бацевич Ф., Кочан І. Лінгвістика тексту: підручник. Львів: ЛНУ ім. Івана Франка, 2016. 316 с.
2. Беценко Т. Актуальні питання філологічного аналізу художнього тексту. *Українська література в загальноосвітній школі*. 2012. № 3. С. 24-29.
3. Єщенко Т.А. Лінгвістичний аналіз тексту: навч. посіб. Київ: ВЦ «Академія», 2009. 264 с.
4. Єщенко Т.А. Феномен художнього тексту: комунікативний, семантичний і прагматичний аспекти: монографія. Львів: Львів. нац. мед. ун-т імені Данила Галицького, 2021. 470 с.
5. Загнітко А. Лінгвістика тексту: науково-навчальний посібник. Донецьк: ДонНУ, 2006. 289 с.
6. Кочан І.М. Лінгвістичний аналіз тексту: навч. посіб. 2-ге вид., перероб. і доп. Київ: Знання, 2008. 423 с.
7. Крупа М. Лінгвістичний аналіз художнього тексту: навч. посібник. Тернопіль: Підручники і посібники, 2008. 432 с.
8. Кухаренко В. А. Інтерпретація тексту: навчальний посібник для студентів старших курсів факультетів англійської мови. Вінниця: НОВА КНИГА, 2004. 272 с.
9. Лінгвістичний аналіз тексту: словник термінів / Голянич М.І., Іванишин Н.Я., Ріжко Р.Л., Стефурак Р.І. / за ред. М.І.Голянич. Івано-Франківськ: Сімік, 2012. 392 с.

Стефурак Р.І. Методичні рекомендації до курсу «Лінгвістичний аналіз тексту» для студентів Факультету філології заоч. форми навчання. Івано-Франківськ: ПП Голіней О.М., 2017. 140 с.

10. Художній текст – слово – образ: лінгвостилістичний аспект: монографія / за ред. М.І. Голянич. Івано-Франківськ: Видавництво Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, 2010. 408 с.

Інформаційні ресурси

1. Закон України «Про освіту» – <http://surl.li/bqqngq>
2. Закон України «Про вищу освіту» – <http://surl.li/vajjvp>
3. Закон України «Про наукову і науково-технічну діяльність» – <http://surl.li/fdzvbi>
4. Студентський путівник Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника – <http://surl.li/zxrcek>
5. Студентський філологічний вісник. Серія: Мовознавство. Літературознавство – <http://surl.li/dqfxmz>

Голянич Марія Іванівна,
докторка філологічних наук, професорка кафедри української мови